

LEGEA REPUBLICII MOLDOVA
privind combaterea corupției și protecționismului

Nr.900 din 27 iunie 1996

Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.56 din 22 august 1996

* * *

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul prezentei legi

Prin prezenta lege se urmărește apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor, intereselor publice, asigurarea securității statului, funcționării și exercitării conforme Constituției și altor legi a puterilor legislativă, executivă și judecătorească, a organelor de administrare și a atribuțiilor funcționarilor publici și ale persoanelor asimilate lor prin preîntâmpinarea, depistarea și curmarea infracțiunilor legate de corupție, prin înlăturarea consecințelor acestora și pedepsirea vinovaților, precum și prin preîntâmpinarea, depistarea și curmarea protecționismului.

Articolul 2. Noțiuni

În sensul prezentei legi:

corupția este un fenomen antisocial ce reprezintă o înțelegere nelegală între două părți, una propunând sau promițând privilegii sau beneficii nelegitime, cealaltă, antrenată în serviciul public, consimțind sau primindu-le în schimbul executării sau neexecutării unor anumite acțiuni funcționale ce conțin elemente ale infracțiunii prevăzute în Codul penal;

protecționismul este o acțiune sau o inacțiune a factorului de decizie vizînd protejarea în rezolvarea unor probleme a persoanelor interesate, prin atitudine favorabilă față de ele, indiferent de motivele de care s-a condus, care nu conține elemente ale infracțiunii.

Articolul 3. Subiecții actelor de corupție și de protecționism

Subiecți ai actelor de corupție și de protecționism se consideră: funcționarii cărora li se acordă permanent sau provizoriu, în virtutea legii, prin numire, prin alegere, fie în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor într-un serviciu public sau într-o altă instituție, ori într-o întreprindere sau organizație de stat, funcționarii care exercită acțiuni administrative de dispoziție și organizatorico-economice, persoanele cu înalte funcții de răspundere al căror mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituție și de legi organice, precum și persoanele cărora persoana cu funcție de răspundere le-a delegat împuternicirile sale, care au comis acțiuni ilegale pasibile, conform legislației în vigoare, de sancționare disciplinară, administrativă sau penală.

Articolul 4. Sfera de acțiune a prezentei legi

Sub incidența prezentei legi cad relațiile la care participă autoritățile publice, funcționarii publici, funcționarii din alte instituții, din întreprinderi și organizații de stat de subordonare centrală și locală, precum și alte persoane abilitate cu exercitarea funcțiilor de administrare, a căror activitate este reglementată de legislația în vigoare.

Articolul 5. Autoritățile publice abilitate cu combaterea corupției și protecționismului

(1) Autoritățile publice exercită combaterea corupției și protecționismului în limitele competenței lor atribuite de legislația în vigoare.

(2) Sistemul specializat de combatere a corupției și protecționismului include subdiviziunile specializate ale Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Procuraturii Generale, Curții de Conturi.

Capitolul II

MĂSURILE DE PREÎNTÂMPINARE A CORUPȚIEI ȘI PROTECȚIONISMULUI

Articolul 6. Garanțiile de stat pentru preîntâmpinarea corupției și protecționismului

Preîntâmpinarea corupției și protecționismului se realizează prin:

a) reglementarea juridică strictă a activității autorităților publice, asigurarea publicității acestei activități și a controlului de stat și obștesc asupra ei;

b) perfecționarea structurii serviciului public și procedurii de soluționare a problemelor ce vizează interesele persoanelor fizice și juridice;

c) asigurarea funcționarilor publici cu salariu de la bugetul de stat și cu privilegii în mărimea corespunzătoare competenței și răspunderii lor, fapt care ar oferi acestora și familiilor lor un nivel de trai destoinic;

d) ocrotirea de către stat, inclusiv de către autoritatea judecătorească, a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor abilitate cu exercitarea funcțiilor de administrare;

e) restricția, în temeiul legislației în vigoare, a unor drepturi și libertăți ale funcționarilor publici în măsura în care faptul acesta este necesar pentru apărarea regimului constituțional, drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, precum și ale organizațiilor nestatale și asociațiilor obștești, care beneficiază de serviciile autorităților publice;

f) efectuarea unor măsuri speciale de control financiar și fiscal pentru neadmiterea legalizării (spălării) de mijloace acumulate nelegitim în vederea mituirii persoanelor abilitate cu exercitarea funcțiilor de administrare;

g) repunerea în drepturi a persoanelor fizice și juridice față de care s-a comis o injustiție și lichidarea altor consecințe periculoase ale corupției și protecționismului.

Articolul 7. Exigențe speciale față de funcționar

(1) La angajarea în funcție persoana va accepta benevol restricțiile impuse prin prezenta lege și prin alte acte normative pentru a nu fi comise acțiuni ce pot conduce la folosirea serviciului și a autorității lui în interese personale, de grup și în alte interese decât cele de serviciu.

(2) Funcționarul nu are dreptul:

a) să intervină, făcând uz de situația sa de serviciu, de autoritatea și de legăturile generate de această situație, în activitatea altor organe de stat și nestatale, dacă faptul nu ține de îndatoririle sale de serviciu;

b) să participe cu drept de vot sau de decizie la examinarea și soluționarea problemelor ce vizează interesele sale personale sau interesele rudelor sale apropiate;

c) să dea preferință neîntemeiată unor persoane fizice sau juridice la elaborarea și emiterea de decizii;

d) să acorde oricărei persoane orice sprijin neprevăzut de actele normative în activitatea ei de întreprinzător și de altă natură, să fie însărcinată cu afaceri al unor terți în autoritatea publică în care lucrează sau care i se subordonează, sau a cărei activitate o controlează;

e) să folosească în interese personale și de grup informația obținută în virtutea atribuțiilor sale de serviciu dacă aceasta nu este pasibilă de divulgare;

f) să refuze acordarea către persoane fizice și juridice a informației permise prin acte normative, să târăgăneze furnizarea ei ori să le dea informație eronată sau selectivă;

g) să transmită către fondurile electorale ale unor candidați și organizații social-politice mijloace financiare și materiale aparținând statului;

h) să încalce procedura, stabilită prin acte normative, de examinare și soluționare a adresărilor persoanelor fizice și juridice, precum și a altor probleme ce țin de competența sa;

i) să facă pariuri și mize la hipodrom, să participe la alte jocuri de hazard cu bani și cu alte valori.

Articolul 8. Interdicții

(1) Funcționarului i se interzice:

a) să primească pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu orice recompensă, sub formă de bani, de servicii etc., de la orice persoană fizică și juridică, precum și de la organizații nestatale și asociații obștești;

b) să primească, în virtutea situației sale sociale, daruri și servicii, cu excepția semnelor de atenție simbolice, conform normelor de politețe și de ospitalitate recunoscute, și a suvenirilor simbolice în timpul acțiunilor de protocol și altor acțiuni oficiale, a căror valoare nu depășește un salariu minim. Darurile a căror valoare depășește un salariu minim oferite fără știrea sa ori primite pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu de la persoane fizice și juridice din alte țări se transmit într-un fond special de stat în modul prevăzut de legislație;

c) să accepte invitații de a efectua călătorii turistice, de tratament și de reconfortare etc. în republică și în alte țări pe contul persoanelor fizice și juridice din țară și din străinătate, cu

excepția călătoriilor întreprinse la invitația rudelor apropiate sau în cazurile prevăzute de acorduri internaționale;

d) să folosească în interese personale, de grup și în alte interese decât cele de serviciu localurile, mijloacele de transport și de telecomunicație, tehnica electronică de calcul, banii și alte bunuri din patrimoniul statului, puse la dispoziția lui pentru exercitarea funcțiilor de serviciu, dacă faptul nu este prevăzut de alte acte normative;

e) să beneficieze de privilegii ca să obțină pentru sine și pentru alte persoane credite și împrumuturi, ca să procure hîrtii de valoare, bunuri imobiliare și alte bunuri, profitînd de situația sa de serviciu;

f) să întreprindă alte acțiuni, profitînd de situația de serviciu, pentru a obține venituri și avantaje materiale sau de altă natură, precum și să primească servicii nelegitime.

(2) Membrii familiei funcționarului nu au dreptul să primească daruri și servicii, invitații în călătorii turistice, de tratament și de reconfortare etc. pe contul persoanelor fizice și juridice din republică și din străinătate cu care funcționarul are legături de serviciu. Funcționarul este obligat să transmită, în modul prevăzut de legislația în vigoare, în fondul special de stat, bunurile primite ilegal de familia sa.

(3) Încălcarea de către funcționar a interdicțiilor specificate în prezentul articol, dacă acesta nu constituie un fapt penal sancționabil, atrage după sine destituirea.

Articolul 9. Alte măsuri de preîntîmpinare a corupției și protecționismului

Prin legislația serviciului public, precum și prin actele normative privind alți subiecți eventuali ai corupției și protecționismului, pot fi stabilite suplimentar la prevederile art.7 și 8 și alte măsuri de preîntîmpinare a corupției și protecționismului.

Articolul 10. Controlul financiar în preîntîmpinarea corupției

(1) La încadrarea în serviciu și ulterior în fiecare an, persoana prezintă o declarație privind veniturile, averea mobilă și imobiliară, depunerile bancare și hîrțiile de valoare, angajamentele sale financiare, inclusiv cele din străinătate. Refuzul de a prezenta declarația sau prezentarea de date eronate are ca efect neîncadrarea în funcție sau destituirea.

(2) Declarațiile privind veniturile persoanelor oficiale supreme, precum și ale altor factori de decizie, a căror numire și alegere se reglementează de Constituție, se publică anual în edițiile oficiale ale autorităților publice. Se dau publicității de asemenea declarațiile privind veniturile persoanelor care pretind să ocupe aceste posturi la propunerea candidaturilor lor.

(3) Organele Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, ale Serviciului de Informații și Securitate, ale Procuraturii Generale, ale Serviciului Fiscal de Stat, Curtea de Conturi și alte organe abilitate cu funcții de control de stat au dreptul să ia cunoștință de declarațiile depuse la autoritățile administrației publice să primească, în caz de necesitate, copiile acestor declarații și să utilizeze informația obținută numai în limitele competenței lor.

Capitolul III
RĂSPUNDEREA PENTRU ACTELE DE
CORUPȚIE ȘI DE PROTECȚIONISM

Articolul 11. Răspunderea pentru actele de corupție
și de protecționism

(1) Funcționarii vinovați de săvârșirea actelor de corupție sînt trași la răspundere în conformitate cu Codul penal și destituiți, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în serviciul public în decursul a 5 ani.

(2) Funcționarii vinovați de săvârșirea unor acte de protecționism sînt trași la răspundere administrativă și destituiți.

Articolul 12. Răspunderea conducătorilor de autorități
publice, de alte instituții, de întreprinderi
și organizații de stat pentru nerespectarea
prezentei legi

(1) Conducătorii de autorități publice, de alte instituții, de întreprinderi și organizații de stat sînt obligați să ia măsurile de rigoare față de funcționarii din subordine vinovați de săvârșirea unor acte de corupție și de protecționism și să le aducă la cunoștința autorităților prevăzute la art.5 alin.(2).

(2) Eschivarea intenționată a conducătorilor de autorități publice, de alte instituții, întreprinderi și organizații de stat de la măsurile prevăzute la alin.(1) atrage după sine răspunderea conform legislației în vigoare.

Capitolul IV
LICHIDAREA CONSECINȚELOR ACTELOR
DE CORUPȚIE ȘI DE PROTECȚIONISM

Articolul 13. Urmărirea averii dobîndite nelegitim sau
a valorii serviciilor acordate nelegitim

În toate cazurile de îmbogățire prin acte de corupție, averea dobîndită nelegitim și valoarea serviciilor acordate nelegitim trebuie să fie transferate în beneficiul statului, conform deciziei instanței de judecată.

Articolul 14. Anularea actelor și acțiunilor săvîrșite prin
corupție și protecționism

Actele și acțiunile săvîrșite prin corupție și protecționism sînt pasibile de anulare de către autoritatea sau factorul de decizie abilitați cu adoptarea sau anularea actelor respective, ori de către instanța de judecată, la cererea Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, a persoanelor fizice sau juridice interesate ori a procurorului.

Capitolul V
DISPOZIȚII FINALE

Articolul 15. Supravegherea asupra executării
prezentei legi

Supravegherea asupra executării întocmai și uniforme a prezentei

legi este exercitată de Procurorul General și de procurorii din subordine.

Articolul 16. Controlul asupra executării prezentei legi

Comisia parlamentară pentru securitatea statului și asigurarea ordinii publice va exercita controlul asupra executării prezentei legi și va coordona activitatea autorităților publice abilitate cu combaterea corupției și protecționismului.

Articolul 17. Intrarea în vigoare

Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Articolul 18. Aducerea actelor normative în
conformitate cu prezenta lege

Guvernul, în termen de o lună de la data publicării:

- va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;
- va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE
PARLAMENTULUI

Petru LUCINSCHI

Chișinău, 27 iunie 1996.
Nr. 900-XIII.